

C64 – CUL6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

17 november 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het onderzoek van de gouverneur van Vlaams-Brabant naar de subsidiëring van verenigingen in de faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand	1
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toepassing van de bewakingswet in musea en cultuurcentra	5

Waarnemend voorzitter: de heer Eric Arckens

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het onderzoek van de gouverneur van Vlaams-Brabant naar de subsidiëring van verenigingen in de faciliteitengemeenten van de Vlaamse Rand

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vorige maand heeft minister Keulen in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden in de marge van een antwoord op een vraag om uitleg van de heer Demesmaeker, een rapport van gouverneur De Witte van Vlaams-Brabant verspreid. Dat rapport is opgesteld na een onderzoek naar de subsidiëringspraktijken in de faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand en naar mogelijke discriminatie van Vlaamse verenigingen. Het rapport verwijst onder meer naar het decreet Lokaal Cultuurbeleid dat twee verplichtingen bevat: enerzijds het oprichten van een cultureel adviesorgaan en anderzijds het inrichten van een erkende openbare bibliotheek.

Het rapport herinnert er ons aan dat de gemeentebesturen in geen enkele faciliteitengemeente een cultureel adviesorgaan hebben opgericht. Er zijn er wel, maar die werden op initiatief van de Vlaamse verenigingen zelf opgericht. Daarnaast beschikken maar twee van de zes faciliteitengemeenten over een erkende gemeentelijke bibliotheek, met name Sint-Genesius-Rode en Wommel. Dat betekent echter niet dat alles er in orde is. In Sint-Genesius-Rode heeft de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant enkele jaren geleden een gemeentelijke subsidie aan de Franstalige bibliotheek moeten schrappen. In Wommel heeft uw voorganger in 2003 moeten ingrijpen in verband met praktijken die tegen de taalwetgeving indruisten. Er werden in de bibliotheek Franstalige leesgroepen opgericht.

Wat Wezembeek-Oppem betreft, is de erkenning van de gemeentelijke bibliotheek al heel wat jaren opgeschort omdat men er zich niet houdt aan de

decretaal verplichte taalverhoudingen in de collectie. Drogenbos heeft geen decretale verplichting omdat de gemeente te klein is. In Kraainem is er een private bibliotheek die in stand wordt gehouden door een aantal Vlaamse vrijwilligers en die jaarlijks op een steuntje van 7.500 euro van het gemeentebestuur kan rekenen. Een echte gemeentelijke bibliotheek is er dus evenmin. Ook de bibliotheek van Linkebeek is niet erkend. Bovendien is daar, net als in Sint-Genesius-Rode, ook een uitsluitend Franstalige bibliotheek waarvan de subsidies voor dit jaar door de gouverneur werden geschrapt.

U kunt blijkbaar weinig aan de situatie doen. U kunt geen sancties treffen ten aanzien van de drie gemeenten die het vertikken een erkende gemeentelijke bibliotheek tot stand te brengen, omdat het decreet noch het uitvoeringsbesluit in sancties voorzien. Ik vraag me af of dit zo moet blijven, omdat minister Keulen op 31 mei in zijn antwoord op een vraag om uitleg heeft gesteld: 'Wat de specifieke materies zoals cultuur, jeugd en sport betreft, kan de bevoegdheid om op te treden ook zijn opgenomen in een specifieke regeling. Die regelgeving kan eventueel ook bepalen dat de functioneel bevoegde minister maatregelen kan nemen'. Mijnheer de minister, waar wacht u nog op om uzelf de mogelijkheid te bieden in dergelijke gevallen op te treden?

Wat er ook van zij, het is duidelijk dat er eerst vaststellingen moeten gebeuren. In tegenstelling tot vroeger is niet voorzien in een aparte inspectiedienst voor de bibliotheken. Ze kunnen wel aan een controle worden onderworpen in het kader van een evaluatie van het gemeentelijk cultuurbeleidsplan, gedurende de looptijd ervan. Mijnheer de minister, zijn er al dergelijke evaluaties opgemaakt voor de zes faciliteitengemeenten? Is er een controle geweest van de bibliotheken? Zo ja, wanneer? Welke verhouding werd vastgesteld in de Nederlandstalige werken ten aanzien van de hele collectie?

Inzake het jeugdwerkbeleid zijn er geen decretale verplichtingen. Dat betekent dat jongeren er aan de goodwill van de gemeentebesturen zijn overgeleverd. Ik ga niet in op de details, maar het rapport geeft wel degelijk aan dat de Vlaamse verenigingen in sommige van de zes faciliteitengemeenten stiefmoederlijk

worden behandeld. Dat is trouwens niet nieuw. De opeenvolgende Vlaamse regeringen waren zich daar ook van bewust, vermits het Vlaams jeugdwerk zelf financieel bijspringt. Er is natuurlijk een beperking: in gemeenten die niet over een jeugdwerkbeleidsplan beschikken, ontvangt het Vlaamse jeugdwerk 80 procent van de subsidies. Ze moeten dan zelf wel een jeugdwerkbeleidsplan opmaken – en doen dat tussen haakjes met de hulp van de vzw De Rand. Vermits de Vlaamse Regering op 18 mei 2005 in het Vlaams Parlement plechtig heeft verklaard extra aandacht te willen besteden aan de Vlaamse Rand, vraag ik u of dit zich niet kan vertalen in het optrekken van de subsidie naar 100 procent.

Mijnheer de minister, u weet dat de Vlaamse verenigingen niet alleen financieel worden benadeeld, ze ondervinden ook problemen bij de materiële ondersteuning. Ik verwijs onder meer naar Wemmel waar Franstalige verenigingen gemakkelijker logistieke steun krijgen dan de Vlaamse. In het rapport staat over Wezembeek-Oppem 'dat de mentaliteit er aanwezig is waarbij het de Nederlandstalige verenigingen op subtiele wijze moeilijk wordt gemaakt'. De gouverneur geeft trouwens een aantal concrete voorbeelden van dergelijke pesterijen. Ik neem aan dat u ondertussen kennis hebt kunnen nemen van dat rapport en die voorbeelden. Hoe denkt u daartegen in te gaan?

Het rapport besluit met een belangrijke vaststelling, namelijk dat in Wezembeek-Oppem ongeveer 40 Franstalige verenigingen worden gesubsidieerd door de Franstalige Gemeenschap. Het is niet de eerste keer dat we hier de subsidies van de Franse Gemeenschap aan allerlei initiatieven aanklagen. Dat is in deze commissie nog gebeurd naar aanleiding van uw voornemen om een cultureel samenwerkingsakkoord af te sluiten met de Franse Gemeenschap. Dat werd steeds afgewimpeld met de vaststelling dat daar niets van terug te vinden is in de begroting van de Franse Gemeenschap. Franstalige politici maken er hoe genaamd geen geheim van dat de subsidies via een internationale omweg worden verstrekt. De ontvangende verenigingen maken er evenmin een geheim van dat ze gesteund worden door de Franse Gemeenschap. Het rapport doet nu vermoeden dat de gouverneur inzake Wezembeek-Oppem over meer concrete gegevens beschikt, vermits hij naar 40 verenigingen verwijst. Bent u daarvan op de hoogte? Gaat het wel degelijk over de Franse Gemeenschapsregering of het parlement van de Franse Gemeenschap, want de gouverneur heeft het over de 'Franstalige Gemeen-

schap', wat niet helemaal hetzelfde is? Bent u bereid om dat verder uit te pluizen? Mocht blijken dat de beweringen uit het rapport kloppen, zult u dan initiatieven nemen?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Nieuwenhuysen, door een vergissing van uw secretariaat is gisteren pas het tweede blad van de schriftelijke versie van uw vraag om uitleg doorgekomen op mijn kabinet. Daarop stonden nog drie van de vier vragen, zodat ik mijn antwoord niet grondig kon voorbereiden. Ik zal toch proberen om zo goed mogelijk te antwoorden. Op het voorbeeld in uw uiteenzetting inzake de ondersteuning van Franstalige verenigingen in Wezembeek-Oppem, kan ik nu niet zomaar antwoorden.

Als de gouverneur spreekt over de 'Franstalige gemeenschap', dan ga ik ervan uit dat hij wel degelijk de 'Franse Gemeenschap' bedoelt. Het is ooit wel gebeurd dat de Cocof zich met de zaak heeft bemoeid. Of het nu over de Franse gemeenschapsregering dan wel over het Franse gemeenschapsparlement gaat, heeft op zich niet veel belang. Alleen is het zaak te weten hoe de beslissing kan worden vernietigd. Ik zal het probleem laten nakijken. Ik ga ervan uit dat als de gouverneur bepaalde vaststellingen heeft gedaan, er ook een opvolging zal gebeuren. Dit is immers in strijd met de bevoegdheidsverdeling.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik zal een zo volledig mogelijk antwoord geven. Voor de coherentie van het antwoord neem ik enkele vragen samen. De vraag of er al een evaluatie is geweest van de gemeentelijke cultuurbeleidsplannen in de zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand laat veronderstellen dat er bij u enige onduidelijkheid bestaat over de werking van het decreet op het lokaal cultuurbeleid. Dat decreet is overwegend een kansen- en geen plichtendecreet: het biedt gemeentebesturen impulsen om een kwalitatief en geïntegreerd cultuurbeleid te voeren.

Het gaat hier dus wel degelijk om een instapdecreet, dat ook geldt voor andere dan de zes faciliteitengemeenten. Dit gebeurt onder meer via de subsidies voor de opmaak en uitvoering van een cultuurbeleidsplan. Met uitzondering van de verplichting voor elke gemeente tot de oprichting en instandhouding van een gemeentelijke openbare bibliotheek, gebeurt de subsidie-instap in de andere onderdelen van het

decreet op basis van vrijwilligheid. Het grootste deel van de gemeenten, namelijk 212, is op dit moment al ingestapt in de regeling. Andere zullen wellicht volgend jaar de kans krijgen om in te treden.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, geen enkele van de zes bedoelde gemeenten heeft een aanvraag ingediend voor de opmaak van een cultuurbeleidsplan, waardoor er uiteraard ook geen verplichting bestaat tot het opstellen en laten goedkeuren ervan. U stelt terecht dat er tijdens de looptijd van een gemeentelijk cultuurbeleidsplan minstens eenmaal een evaluatie door de administratie gebeurt. Aangezien de faciliteitengemeenten geen plannen hebben, kan er echter ook geen evaluatie gebeuren.

Wel juist is het feit dat momenteel enkel de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wemmel beschikken over een door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde gemeentelijke openbare bibliotheek. De gemeenten Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem voldoen dus niet aan deze verplichting. Het klopt dat het decreet op het lokaal cultuurbeleid niet voorziet in een mogelijkheid tot sancties, tenzij uiteraard het feit dat van alle andere mogelijkheden binnen het decreet geen gebruik kan worden gemaakt. De bestaande situatie is echter niet nieuw. Ook in het vroegere bibliotheekdecreet van 1978 was deze verplichting ingeschreven met een mogelijkheid tot sancties. In de praktijk heeft dit echter niet tot resultaten geleid.

– *De heer Dany Vandenbossche treedt als voorzitter op.*

Met betrekking tot de bibliotheken van Sint-Genesius-Rode en Wemmel kan ik wel meegeven dat beide bibliotheken de bepaling respecteren die stelt dat van de middelen die zijn bestemd voor de aankoop van gedrukte materialen, jaarlijks minstens 75 percent van het vastgestelde budget moet worden besteed aan Nederlandstalige publicaties.

Als minister van Cultuur heb ik ooit een langdurig onderhoud gehad met de burgemeester van Wezembeek-Oppem. Hij was toen wel van plan een poging te ondernemen om gebruik te maken van de regeling van 75 percent. Indien zwaar wordt geïnvesteerd in de bibliotheek en er voor 75 percent Nederlandstalig werk wordt aangeschaft, dan kan er met de overblijvende 25 percent natuurlijk nog een ruim aanbod van anderstalige literatuur zijn. Als er weinig wordt geïnvesteerd, dan is het aanbod van de anderstalige

uitgaven natuurlijk ook vrij klein. De poging van de burgemeester heeft echter geen vervolg gehad.

Dit probleem overstijgt uiteraard de loutere bibliotheekproblematiek en kan niet los worden gezien van de specifieke situatie in deze faciliteitengemeenten. Een oplossing zal dan ook binnen een bredere context moeten worden gezocht. U weet dat wij het brede Nederlandstalig sociaal-cultureel leven in de Vlaamse Rand ondersteunen via, onder meer, de vzw De Rand.

Dit sluit ook aan bij uw vraag over de financiële benadeling van Vlaamse verenigingen in een aantal gemeenten. Naast het feit dat we de betrokken gemeenten willen blijven wijzen op hun morele verantwoordelijkheid om voor alle inwoners een degelijk cultuurbeleid te voeren, ontwikkelt de vzw een concreet ondersteuningsbeleid, vooral via de gemeenschapscentra. In de begroting voor 2006 worden meer middelen vrijgemaakt opdat deze vzw zijn ondersteuning nog kan opdrijven. Zo is de aankoop van de Boesdaalhoeve ingeschreven, net zoals bijkomende werkingsmiddelen voor vzw De Rand.

U begrijpt dat de vraag over de regelingen in het Gemeentedecreet mijn bevoegdheid overstijgt. Wel kan ik u medelen dat nog deze maand de evaluatie van het decreet op het lokaal cultuurbeleid van start gaat. Dit moet in de zomer van 2006 uitmonden in een aantal krachtlijnen voor een eventuele aanpassing van de regelgeving. Ik twijfel er niet aan dat de problematiek van het cultuurbeleid in de faciliteitengemeenten ook binnen deze context aan bod zal komen. Bij de evaluatie van het decreet op het lokaal cultuurbeleid kunnen we ook het probleem van de sancties bekijken. Dat was ook zo afgesproken in het begin van de legislatuur bij het vastleggen van de timing.

Wat uw vraag betreft over het optrekken van de subsidies voor de jeugdwerkinitiatieven in die gemeenten die verzuimen een jeugdwerkbeleidsplan op te maken, kan ik kort zijn. Meermaals hebben de burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden uit de Rand hun steun voor de bestaande decretale bepalingen uitgesproken. Hierbij krijgt het Vlaamse jeugdwerk uit de betrokken gemeenten inderdaad 80 percent van de voor deze gemeenten voorbehouden middelen. De Vlaamse politici uit de randgemeenten vinden deze gang van zaken zelfs een voorbeeld van hoe in dit verband een specifieke ondersteuning vorm kan krijgen. Bovendien krijgen deze jeugdwerkinitiatieven

uitgebreid ondersteuning van de provincie Vlaams-Brabant en de vzw De Rand, die hiervoor trouwens gesubsidieerd wordt.

Daarnaast moeten we er rekening mee houden dat de middelen die via het decreet Lokaal Jeugdwerkbeleid naar de lokale besturen vloeien, ook kunnen dienen voor jeugdwerk dat door de gemeente zelf wordt opgezet. Van het bedoelde jeugdwerk ontving ik de voorbije jaren geen enkel signaal dat de aldus toegekende subsidie ontoereikend zou zijn. Ik zie vooralsnog dus geen redenen om dit percentage te verhogen. Het verschil moet immers ook voor andere gemeenten voldoende groot zijn, want anders zouden wel eens een aantal andere gemeenten met de idee kunnen spelen het jeugdwerkbeleidsplan in de toekomst aan het lokale jeugdwerk over te laten.

Ik wijs erop dat zeker in de faciliteitengemeenten de ondersteuning hoger is dan in de rest van ons land. 80 percent gaat rechtstreeks naar het jeugdwerk. Dat is natuurlijk meer dan in de andere gemeenten. Het verschil van 20 percent is echt wel essentieel. Zelfs los van de steun van Vlaams-Brabant en de vzw De Rand, leidt de rechtstreekse ondersteuning van het jeugdwerk in de faciliteitengemeenten tot een verhoging van de middelen. Ik wil absoluut dat onderscheid behouden, want anders zouden ook andere gemeenten in Vlaanderen zeggen dat ze het jeugdwerkbeleidsplan overlaten aan het jeugdwerk. Als we de middelen op 100 percent zouden brengen, dan wordt de gemeente op geen enkele manier gestimuleerd om de coördinatiefunctie op zich te nemen.

Ik wens geen specifieke regelgeving voor de faciliteitengemeenten, want op die manier versterken we de uitzonderingssituatie. Bij de evaluatie wil ik wel graag het debat aangaan over het al dan niet inschrijven van sanctiemogelijkheden in het eigen decreet. We hebben in de commissie al meermaals gesproken over de sanctiemogelijkheden van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. Ik ben geen tegenstander van een specifieke sanctieregeling.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, uit uw antwoord onthoud ik twee zaken. Voor wat het probleem van de bibliotheken betreft, wacht u op de evaluatie van het decreet op het lokaal cultuurbeleid, die binnen afzienbare tijd in deze commissie zal gebeuren. U staat niet afkerig tegenover de

mogelijkheid om in een specifieke sanctiemogelijkheid te voorzien.

Ik denk inderdaad dat dit moet gebeuren. Als ik het goed voorheb, zijn er vier faciliteitengemeenten die geen erkende lokale bibliotheek hebben. Dat zijn de enige in Vlaanderen die in dat geval verkeren. We moeten er echt voor zorgen dat het decreet wordt toegepast, ook door die gemeenten die zich liever zouden aansluiten bij het Brusselse gewest maar zich vooralsnog in Vlaanderen bevinden.

Door een technisch probleem hebt u pas gisteren de tweede bladzijde van mijn vraag gekregen. Dat maakt dat u niet kunt antwoorden op de toch wel belangrijke vaststelling in de nota van de gouverneur dat een veertigtal verenigingen in Wezembeek-Oppem zouden worden ondersteund door de 'Franstalige gemeenschap'. Mijn vraag was of het wel degelijk om een officiële instantie gaat, hetzij de Cocof of de Franse Gemeenschap zelf, die steun verleent.

Ik zal hierover een schriftelijke vraag stellen. Ik ben echt benieuwd te weten of er vaststellingen zijn gedaan. U weet dat er al jaren wordt gezegd dat de Franse Gemeenschap subsidies toekent, maar dat men dat niet hard kan maken. Het rapport van de gouverneur geeft aan dat er toch wel bewijzen zijn. We moeten daarop doorgaan.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, ik ben het helemaal eens met uw conclusie. Indien die bewijzen er zijn, en niemand anders optreedt, dan zal ik zelf de nodige stappen te zetten om de beslissingen te laten vernietigen. Voor alle duidelijkheid: inzake de bibliotheken ben ik het met u eens dat de sanctiemogelijkheid er moet zijn. Dat geldt dan voor alle gemeenten die niet aan de wettelijke verplichting voldoen. Buiten de faciliteitengemeenten is er nog minstens één in Vlaanderen in dat geval. Dat betekent niet dat er geen grote bibliotheek zou zijn, wel dat er nog een vrije bibliotheek is die nog zou moeten worden overgenomen door de gemeente. We hebben het hier over gemeentelijke bibliotheken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toepassing van de bewakingswet in musea en cultuurcentra

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sinds de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten, kortweg de bewakingswet of de wet-Tobback, van kracht is, zijn er in musea en cultuurcentra heel wat vragen over bewaking en veiligheid.

De wet-Tobback werd niet opgesteld voor cultuurcentra en musea, maar heeft er wel verstrekkende gevolgen voor. Bij het van kracht worden van de wet was het niet duidelijk of musea en instellingen onder het toepassingsgebied zouden vallen. Indien musea aan de bepalingen van de bewakingswet moeten voldoen, dan is er een vergunning als interne bewakingsdienst vereist en moeten de suppoosten een opleiding als bewakingsagent krijgen, met alle organisatorische en financiële problemen tot gevolg.

Mijnheer de minister, in antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Van Nieuwenhuysen zei u in september 2004 dat een project zou worden gestart dat 9 maanden zou duren, waarbij een non-profitorganisatie of overheidsorganisatie erkend wordt om de opleiding tot bewakingsagent te geven. Bovendien zei u dat er in oktober vorig jaar overleg zou zijn geweest tussen vertegenwoordigers van de verschillende federale wetenschappelijke instellingen, de directie Private Veiligheid, het kabinet van minister Verwilghen en minister Dewael, waarbij men besloten had dat 'musea niet verplicht zijn om een interne bewakingsdienst op te richten of een beroep te doen op een externe bewakingsdienst.' De functieomschrijving van de persoon zou bepalend zijn: 'indien de kernfunctie niet uit bewaking bestaat, maar bijvoorbeeld wel onthaal, dan vallen de activiteiten van deze persoon niet onder de bewakingswetgeving.'

Dit is echter nog steeds geen oplossing voor musea, die de suppoosten onmogelijk het profiel van 'onthaalbediende' kunnen geven. Dat is niet alleen juridisch niet correct, maar kan ook verstrekkende gevolgen hebben indien een beroep moet worden gedaan op de verzekering.

Op de jongste vergadering van de Vlaamse Museumvereniging in september werd gesteld dat een

suppoost moet voldoen aan de wet-Tobback. Er zou voor suppoosten een eigen opleiding op punt worden gesteld, waarin naast de bewakingsaspecten ook het typisch museologische aspect aan bod zou komen. Er zou een consensus in de maak zijn: suppoosten die nu in dienst zijn, die al in de periode 1990-2000 suppoost waren, zouden worden vrijgesteld van opleiding en examen; de suppoosten die tussen 2000 en 2005 in dienst zijn gekomen, zouden enkel de opleiding moeten volgen zonder examens; alle nieuwe suppoosten zouden met gunstig gevolg een opleiding moeten volgen en examens afleggen.

Mijnheer de minister, wat hield het project in en wat zijn de conclusies? Klopt het dat suppoosten aan de bepalingen van de wet-Tobback moeten voldoen? Zijn musea verplicht om al hun suppoosten een opleiding te laten ondergaan? Moeten de musea zelf instaan voor de meerkost van deze opleiding? Wat gebeurt er met vrijwilligers-suppoosten? Moeten zij ook een opleiding volgen? Er zijn stedelijke musea, zoals bijvoorbeeld heemkundige instellingen, die worden geleid door vzw's of vrijwilligers. Als die instellingen ook aan de wet moeten voldoen, dan kan dat een aantal problemen met zich meebrengen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de Vlaamse Museumvereniging diende op 13 januari 2004 bij de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het Museumdecreet een projectsubsidieaanvraag in. Het ging met name om 'de bewakingswet: uitwerken van een haalbare oplossing voor de museumsector'.

In het project waren een aantal doelstellingen ingeschreven. Het ging om het opstellen van een zo volledig mogelijke inventaris van alle praktische problemen die een museum ervaart bij het zich in regel stellen met de wet. Ook zou worden nagegaan welke musea zich reeds in regel hebben gesteld en welke niet.

De tweede doelstelling is de museumsector op een heldere manier informeren over de wet en de implicaties ervan. Het is voor een doorsnee museumverantwoordelijke een haast onhaalbare opgave om wijs te raken uit het kluwen van besluiten en omzendbrieven die de eigenlijke bewakingswet uitwerken.

De derde doelstelling is een onderzoek voeren naar de mogelijkheid om opleidingen op maat van de museumsector aan te bieden. Het KB van 30 decem-

ber 1999 “betreffende de vereisten inzake beroepsopleiding en ervaring, de vereisten inzake medisch en psychotechnisch onderzoek voor het uitoefenen van een leidinggevende of een uitvoerende functie in een bewakingsonderneming of interne bewakingsdienst en betreffende de erkenning van de opleidingen”, verplicht een museum ertoe het personeel tot bewakingsagent of leidinggevende op te leiden. De opleidingen kunnen enkel worden gevolgd in door het ministerie van Binnenlandse Zaken erkende opleidingsinstituten. Deze instellingen hebben een commercieel karakter en de inhoud van de opleidingen is niet aan de museale context aangepast. Suppoosten worden herleid tot pure bewakingsagenten, hoewel de bewakingsopdracht slechts een deel van hun taken uitmaakt.

Om deze doelstellingen te realiseren nam de VMV gedurende 9 maanden een project-coördinator in dienst op tweevijfde basis. De totale kostprijs van het project bedroeg 34.400 euro, waarvan de VMV 6.880 euro voor haar rekening nam en de Vlaamse Gemeenschap via een subsidie 27.520 euro ter beschikking stelde. Het onderzoek resulteerde in een inventaris van de belangrijkste knelpunten, een voorstel tot opleiding van erfgoedbewaker en de organisatie van een infonamiddag voor de sector. Op de conclusies kom ik straks terug.

U vroeg of het klopt dat suppoosten aan de bepalingen van de wet-Tobback moeten voldoen. De directie Private Veiligheid stelt dat er drie mogelijkheden zijn. Ten eerste doet het museum een beroep op een externe bewakingsonderneming. Ten tweede organiseert het museum bewakingsactiviteiten en moet het een interne bewakingsdienst oprichten. Die moet voldoen aan de bepalingen van de bewakingswet en al haar KB's. Het uitvoerend en het leidinggevend personeel van deze interne bewakingsdienst moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Ze moeten onder andere een medische en psychotechnische test ondergaan, een attest van goed zedelijk gedrag afleveren en opleidingen volgen. Ten derde organiseert het museum geen bewakingsactiviteiten en moet het bijgevolg geen interne bewakingsdienst oprichten.

Musea zijn niet verplicht om al hun suppoosten een opleiding te laten volgen. Zoals eerder aangehaald, is het museum niet verplicht om bewakingsactiviteiten te organiseren. De directie Private Veiligheid voorziet in een basiserkenning waarbij ten minste één leidinggevende en ten minste één uitvoerend personeelslid de opleidingen volgen en een attest behalen. Bovendien ressorteert niet al het uitvoerend personeel

onder de bewakingswet. Personeel dat wordt ingezet voor ticketcontrole, aan de balie of het onthaal, in de museumshop of de vestiaire valt niet onder de wet. Enkel personeelsleden van wie de kernfunctie toezicht is, vallen eronder.

De directie Private Veiligheid is bereid in een aantal vrijstellingen te voorzien voor uitvoerend personeel in dienst van een interne bewakingsdienst. Personeel dat reeds tewerkgesteld was als bewakingsagent tussen 1990 en 1999, wordt vrijgesteld van het volgen van de opleidingen en het afleggen van examens. Personeel dat tussen 1999 en 2004 in dienst is gekomen, moet de opleidingen volgen, maar hoeft geen examens af te leggen. Personeel dat vanaf 2005 in dienst komt, moet zowel de opleidingen volgen als de examens afleggen. Leidinggevend personeel kan geen vrijstelling bekomen.

Inhoudelijk zijn er twee mogelijkheden: ofwel volgt het uitvoerend personeel de algemene basisopleiding van 120 uur, ofwel de aangepaste opleiding voor erfgoedbeheerders van 64 uur. De directie Private Veiligheid kan hier nog geen uitsluitsel over geven.

De opleidingen kosten veel geld en zijn niet toegespitst op de musea, het zijn algemene opleidingen. De kans bestaat dan ook dat de musea opdraaien voor de kosten van de opleidingen van de personeelsleden die vervolgens met hun bekwaamheidsattest werk vinden bij de vergunde bewakingsondernemingen. Een mogelijke oplossing vormt een aanpassing in de wetgeving.

In het KB betreffende de wetgevingen zou bijvoorbeeld in de mogelijkheid kunnen worden voorzien om een aangepaste opleiding voor erfgoedbeheerders aan te bieden die enkel en alleen geldt voor in musea of erfgoedinstellingen tewerkgestelde bewakingsagenten. De VMV diende een voorstel in bij de Private Veiligheid in januari 2005 en wacht op een antwoord. De financiële repercussies vallen ten laste van het bevoegde gezag van de musea, in veel gevallen steden, gemeenten en provincies. Dit zal uiteraard gevolgen hebben voor de begroting van de musea.

Tijdelijk personeel zoals jobstudenten, vrijwilligers en banenplanners mag niet voor bewakingsopdrachten worden ingezet, tenzij ze over de nodige attesten beschikken.

We kunnen ons vragen stellen bij de relevantie van de wet. De onduidelijkheid bij de wetgever heeft ook gevolgen voor de sector. We blijven voor een dilemma

staan. Het is voor iedereen duidelijk dat de bewakingswet niet geschreven is voor de erfgoedsector, laat staan dat hij er toepasbaar op is. Onze voorzitter, de heer Vandenbossche, die zelf meewerkte aan de wetten van 1990 en 1999, concludeerde in een vraag om uitleg aan voormalig minister Van Grembergen: 'Ik vrees echter dat dit voor de musea een streep door de rekening zou betekenen. Het was trouwens absoluut niet de bedoeling om de suppoosten van musea op te leiden tot een soort veiligheidsagenten.'

Bovendien werd het afgelopen decennium in verschillende erfgoedinstellingen een hele weg afgelegd om de taak en uitstraling van de suppoost te herwaarderen. Denken we bijvoorbeeld aan de opleidingen die werden opgestart door de toenmalige Stichting voor Kunstpromotie en de inspanning van de museumconsulenten en de Vlaamse Museumvereniging die resulteerde in het Suppoostenhandboek. De sector had helemaal geen bewakingswet nodig om suppoosten te transformeren van – sta me even de clichés toe – de norske, grijze, slaperige boeman tot een vlotte, vriendelijke en behulpzame steward. In menig museum werd een heroïsche strijd gevoerd om van het bewakersuniform zelf een museumstuk te maken, en de suppoosten metamorfoseerden er van champetter tot 'Bikkemberger' of 'Van Beirendoncker'.

Het dilemma wordt nog versterkt door een dubbele legitimatie. Enerzijds zijn er twee overheden, namelijk de stad en provincie Antwerpen, die zich in regel stelden met de bewakingswet. Ze vormen dan ook een juridisch precedent. Anderzijds betekent het voorstel tot opleiding op maat van de erfgoedbewaker, dat we ons neerleggen bij de toepasbaarheid van de wet in het culturele veld.

Er werden enkele concrete stappen gezet en overleg gepleegd met de diverse actoren. De directie Private Veiligheid bereidt de wijziging van het KB opleidingen voor.

Het alternatieve opleidingspakket dat de VMV ontwikkelde voor erfgoedbewakers ligt ter bespreking bij de heer Cappelle van de directie Private Veiligheid. Het is op dit moment nog onduidelijk in welke mate dit voorstel geaccepteerd zal worden. Op dit moment zijn de onderhandelingen met de bewakingssector volop aan de gang. Er moet eveneens worden gewacht op een advies van de Raad van State.

De aanpassing van de bewakingswet zelf liep vertraging op. Hierdoor sleept ook de aanpassing van

het KB opleidingen aan. Binnenlandse Zaken is wel bereid om de aanpassing van het KB in fases te laten verlopen. Op 19 september 2005 werd een infodag voor de sector gehouden.

Ik ben het met u eens dat dit alles nog geen oplossing biedt voor de sector. Daarom zal ik er bij federaal minister Dewael op aandringen om de toepasbaarheid van de bewakingswet op erfgoedbeheerders te herzien of duidelijk afwijkend te interpreteren. Anderzijds zal ik er bij een afwijzing van het eerste initiatief voor pleiten om het principe van een basisopleiding van erfgoedbewakers te aanvaarden en de opleiding in samenspraak met de sector verder uit te tekenen. Dit betreft de 64 uur opleiding waar ik het zonet over had.

De meerkost voor de sector moet in ieder geval redelijk en aanvaardbaar blijven. Het is wenselijk en tevens in het voordeel van de sector dat deze demarche gebeurt in samenspraak met de minister van Cultuur van de Franse Gemeenschap en de federale minister bevoegd voor de federale wetenschappelijke instellingen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. De kwestie is al ingewikkeld voor ons, en dus zeker ook voor de mensen die op het terrein actief zijn.

U vertelde dat u zich vragen stelt over de relevantie van de wet. Dat is een streep door de rekening van de musea. Welk advies moeten we nu geven aan een conservator van een museum? En wat moeten we vertellen aan de vrijwilligers? U vertelde immers dat vrijwilligers die een bewakingsopdracht uitvoeren een attest nodig hebben. Welk attest hebben ze nodig? Waar kunnen ze het verkrijgen? Moeten ook de vrijwilligers cursussen volgen? Heel wat organisaties of vzw's vallen onder de koepel van stedelijke musea. Dat is bijvoorbeeld het geval voor heemkundige musea. Ook daar zitten er vrijwilligers aan de kassa of helpen ze bij de bewaking. Die mensen zullen problemen krijgen. Misschien moeten er zelfs musea worden gesloten. Dat kan toch absoluut niet de bedoeling zijn?

We vernemen dat er serieuze financiële repercussies zijn. Ik ben blij dat u zegt dat ze aanvaardbaar en redelijk moeten zijn en dat alles verder zal worden onderzocht. Het is me echter niet helemaal duidelijk,

want eerst had u het over 120 uur algemene basisopleiding, wat ik ontzettend veel en niet realistisch vind.

Minister Bert Anciaux: Dat is de bestaande opleiding voor bewakingsagenten. We stellen een specifieke opleiding voor de erfgoedsector van 64 uur voor.

De heer Johan Verstreken: Dat lijkt me al veel aanvaardbaarder. Kunt u er ook voor zorgen dat de prijs aanvaardbaar blijft?

Ik dank u in elk geval ook omdat u de kwestie zult aankaarten bij uw federale collega. Ik kijk uit naar de resultaten. Hebt u enig zicht op de termijn?

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Verstecken, als een termijn afhankelijk is van de goodwill en medewerking van collega's, ben ik voorzichtig bij het bepalen ervan. Mijn termijn houdt in elk geval in dat er vandaag een brief vertrekt waarin ik minister Dewael oproep om stappen te ondernemen.

In het verleden werden ook al uitzonderingen op de bewakingswet toegestaan. Ook de sportstewards werden vrijgesteld van de verplichtingen. Er kunnen argumenten zijn voor zo'n vrijstelling, of het KB kan worden aangepast. De mogelijkheden bestaan, maar zijn in handen van de federale minister van Binnenlandse Zaken.

Tot op heden werd veel onderzoek en voorbereidend werk verricht. We weten welke richting we uit willen. Alles werd voorbereid, maar nu moet de federale minister een beslissing nemen.

De heer Johan Verstreken: We kunnen dus het advies geven aan de mensen op het terrein om zich voorlopig geen zorgen te maken: ze moeten zich niets aantrekken van de wetgeving en kunnen rustig afwachten tot de nieuwe situatie duidelijk is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
